

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я. БІОТЕРОРИЗМ»**

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Шифр та назва спеціальності	229 «Громадське здоров'я»
Назва освітньо-професійної програми	Громадське здоров'я
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра	Громадського здоров'я, епідеміології та екології
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна), заочна
Викладач	
Прізвище, ім'я, по батькові	ГОЛУБКА Ольга Станіславівна
Посада	Старший викладач кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук
Електронна адреса	olg_golubka@ukr.net
Телефон	+38 096 7938911

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни	до <i>Предметом вивчення</i> є поняття біобезпеки, біозахисту, біоетики та «міжнародного здоров'я», а також біологічна безпека життя та збереження здоров'я людини в мирний час та при виникненні надзвичайних ситуацій в Україні та світі.
Мета дисципліни	Формування основних принципів біозахисту та біобезпеки, щодо запобігання біотероризму та біологічних війн, у т.ч. імплементованих у національне та міжнародне законодавство, з метою збереження громадського здоров'я в Україні та світі.
Завдання дисципліни	Сформувати поняття про нормативно – правову базу (міжнародну та національну) з біобезпеки і застосування їх у професійній діяльності; Знати основні визначення і поняття напряму знань щодо біобезпеки біозахисту та біотероризму; Сформувати уявлення щодо екологічної безпеки та створення системи прикордонного екологічного контролю; Вивчити основні принципи заходів і засобів, спрямованих на запобігання шкоди і захист від потенційних і реальних біологічних загроз; Знати основні характеристики біологічної зброї; основні біологічні засоби ураження людей, тварин, рослин, продуктів, тощо; Сформувати уявлення про національні вимоги та основні принципи біоетики в контексті біозахисту та біобезпеки країни.
Пререквізити	базується на міждисциплінарному підході до опанування функцій системи громадського здоров'я, які інтегруються з біологією, імунологією, мікробіологією, вірусологією, паразитологією, епідеміологією, інфекційними хворобами, гігієною, та соціальною медициною.
Постреквізити	Знання зі спеціальної епідеміології з організацією протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань, епіднадгляд та оцінка стану здоров'я та благополуччя населення.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p><u><i>Мають відповідати стандарту вищої освіти та ОП</i></u></p> <p><i>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</i></p> <p><i>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</i></p> <p><i>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</i></p> <p><i>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</i></p> <p><i>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</i></p> <p><i>ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</i></p> <p><i>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</i></p> <p><i>ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</i></p> <p><i>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</i></p> <p><i>ЗК 11. Здатність розробляти та управляти проектами.</i></p> <p><i>ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</i></p> <p><i>ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</i></p> <p><i>ЗК 14. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми</i></p> <p>Фахові (спеціальні) компетентності:</p>

- СК 1. Здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я.*
- СК 2. Здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфер и громадського здоров'я у конкретній ситуації.*
- СК 3. Здатність розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення, та оцінювати їх ефективність.*
- СК 4. Здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження.*
- СК 5. Здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації в сфері громадського здоров'я.*
- СК 6. Здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів.*
- СК 7. Здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу.*
- СК 8. Здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію.*
- СК 9. Здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я.*
- СК 10. Здатність використовувати етичні принципи та норми права при плануванні досліджень, збиранні інформації та її використанні.*
- СК 11. Здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я.*
- СК 12. Здатність застосовувати наукові підходи щодо планування дизайну досліджень, збору даних, розповсюдження та використання результатів наукових досліджень у сфері громадського здоров'я.*

Результати навчання Мають відповідати стандарту вищої освіти та ОП

Обсяг дисципліни Загальний обсяг дисципліни: 5,0 кредитів ЄКТС (150 годин).
Для очної денної форми навчання: аудиторних 50 годин, самостійна робота 100 годин
Для заочної форми навчання: аудиторних 26 годин, самостійна робота 124 години

Форма Підсумкового контролю Іспит

Терміни викладання дисципліни Дисципліна викладається на 2 курсі у III семестрі

Програма дисципліни

Назви тем

Модуль 1. Методологічні засади та законодавчі аспекти біозахисту, біобезпеки

- 1.1. Сучасні аспекти біологічної безпеки та біозахисту в Україні та світі.
- 1.2. Система національної біобезпеки в Україні. Норми та правила, що забезпечують біобезпеку.
- 1.3. Мережа запобігання біологічним ризикам і загрозам у системі охорони громадського здоров'я.

Модуль 2. Екологічна безпека

2.1. Актуальні питання екологічної безпеки в Україні.

1

2.2. Принципи створення прикордонного екологічного контролю

Модуль 3. Лабораторна біобезпека

- 3.1. Оцінка мікробіологічних ризиків. Особливості роботи з патогенними мікроорганізмами.
- 3.2. Рівні біологічної безпеки лабораторій. Бокси біологічної безпеки, правила роботи в них.
- 3.3. Засоби індивідуального захисту персоналу при роботі з патогенними мікроорганізмами.

Модуль 4. Міжнародне здоров'я

4.1. Міжнародне здоров'я: біологічні ризики і загрози у випадках надзвичайних ситуацій та за умов занесення інфекцій, які мають міжнародне значення.

Модуль 5. Біологічна зброя і біотероризм

- 5.1. Історія застосування біологічної зброї. Біологічна зброя: медико-тактична характеристика.
- 5.2. Протидія біотероризму. Використання біологічних засобів з терористичними і диверсійними цілями.
- 5.3. Біологічна зброя і міжнародні режими його заборони. Конвенція про заборону біологічної зброї.

Самостійна робота здобувача освіти

Цілі, форма та контроль самостійної роботи повинні бути зрозумілими та доступними, містити алгоритми їхнього виконання. Критерії оцінювання й терміни здачі завдань повинні бути чітко визначені

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою

програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел (не більше 10 джерел)

Основна література:

1. Міжнародні медико-санітарні правила, 2-е видання, 2005.- 88 с. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cdi-bin/laws/main.cdi?nreg=897_007.
2. ПОСІБНИК З ЛАБОРАТОРНОЇ БІОБЕЗПЕКИ ЧЕТВЕРТЕ ВИДАННЯ (переклад українською), під ред. проф. Геріловича А.П. – Х.: "Інститут Єдиного Здоров'я" – 2024. – 117 с.
3. Білоконь С. В. Основи біоетики та біобезпеки / С. В. Білоконь. – О: ОНУ, 2017. – 155 с.
4. Гайдарь С. П. Захист від зброї масового ураження / С. П. Гайдарь, І. М. Мартинюк, В. В. Марущенко. – Х: ФВП НТУ «ХПІ», 2011. – 264 с.
5. Виноград Н.О. Військова епідеміологія: навч. посіб./Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 184 с.
6. Андрейчин М.А. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій: навч. посіб. / М.А. Андрейчин, О.Д.Крушельницький, В.С. Копча, І.В. Огороднічук. – «Укрмедкнига», 2018. – 320 с.
7. Ковальова О. М. Основи біоетики та біобезпеки / О. М. Ковальова, В. М. Лісовий, Т. М. Амбросова. – К: ВСВ "Медицина", 2016. – 392 с.
8. 5. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини / В. М. Лапін. – К: Знання, 2013. – 335 с.
9. Миронюк Б. В. Біологічна зброя, заходи та засоби її використання. Характеристика осередку біологічного ураження. [Електронний ресурс] / Б. В. Миронюк. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/1460>.
10. Запорожан В. Н. Біоетика та біобезпека, національний підручник / В. Н.Запорожан, Н.Л. Аряєв. – Київ Здоров'я. –2013. – 454с.
11. Biosafety Manual: https://www.mta.ca/uploadedFiles/Community/Research and creative/Research Office/Biosafety/MT_Biosafety_Manual_July_2017.pdf
12. Виноград Н.О. Термінологічний словник: Епідеміологія. Біологічна безпека: навч. посіб. / Н.О. Виноград. К.: ВСВ «Медицина», 2016.

136 с.

13. Чемич М.Д. Епідеміологія: протиепідемічні заходи. Вінниця: Нова книга, 2020. 288 с.

7. Закон України № 2573-ІХ від 06.09.2022 р. «Про систему громадського здоров'я».

8. Наказ МОЗ України від 19.08.2021 № 1726 «Про затвердження Порядку ведення обліку, звітності та епідеміологічного нагляду за інфекційними хворобами та Переліку інфекційних хвороб, що підлягають реєстрації»

9. Наказ МОЗ України від 03.08.2021 № 1614 «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах / закладах надання соціальних послуг / соціального захисту населення» (Із змінами внесеними наказом МОЗ України від 21 лютого 2023 року N 354).

Додаткова література:

1. Голубнича В. М., Погорєлов М. В., Корнієнко В. В. Біобезпека та біозахист у біологічних лабораторіях 1-го та 2-го рівнів безпеки : монографія. Суми, 2016. 122 с.

2. Максимович Я.С., Гергалова Г.Л., Комісаренко С.В. Біобезпека під час біологічних досліджень: Навчальний посібник. К.: Бихун В.Ю., 2019. 78 с. Москаленко В.Ф. та ін. Біостатистика. К.: Книга плюс, 2009. 184 с.

3. Чоп'як В.В. Лекції з клінічної імунології для практичних лікарів: цикл лекцій – частина третя. Львів: Видавництво ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2013. 350 с.

4. Чоп'як В.В., Потьомкіна Г.О. Специфічна імунопрофілактика: сьогодні і завтра (навчальний посібник). Львів: Видавництво ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2011. 90 с.

5. Морозова Н.С. Дезінфектологія. Стерилізація, дезінсекція, дератизація: підруч. для студ. вищ. навч. закл. мед. профілю/ Н.С. Морозова, В.Ф. Марієвський. К.: Наукова думка, 2019. 240 с.

6. *Decontamination and reprocessing of medical devices for health-care facilities. Руководство ВООЗ.* 2016. 120 р.

7. Біостатистика: підручник /за заг. Ред. Т. С. Грузевої. Вінниця: Нова Книга, 2020: 384 с.

8. Контроль озброєнь; конвенція про заборону хімічної зброї (1993);

9. Конвенція про біологічну і токсинну зброю;

10. Міжнародно-правовий режим біобезпеки

Публікації викладача курсу:

Загальна схема оцінювання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/екзамен	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання

	82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
	75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
	68 - 74	125 – 139	D		непогано
	61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
	35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
	1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються наступним чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я 200-бальною шкалою). Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів <i>денної</i> форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для здобувачів <i>заочної</i> форми навчання відповідно – з рейтингу навчальної роботи – 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.</i>
		Для іспиту	Для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
75-81	C				
68-74	D	Задовільно			
61-67	E				
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано		
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.